

KRITIČARSKI MASAKRI NULTIH GODINA

Kritički najnegativnije ocijenjeni hrvatski igrani filmovi u 21. stoljeću - Feljton *Hrvatski film, novinska kritika i društvo u 21. stoljeću* (3.)

Među kritički najnegativnije ocijenjenim hrvatskim igranim filmovima u 21. stoljeću jedan je bez ikakve dvojbe zauzeo neslavno prvo mjesto. Riječ je o filmu **Vicka Ruića** *Kradljivac uspomena* iz 2007. Film doslovno niti nema kino-kritika jer mu je kino-distribucija bila gotovo nepostojeća, a na premijeri na Pulskom filmskom festivalu kritika ga je nemilosrdno sasjekla.

Jakov Kosanović (*Slobodna Dalmacija*) ocijenio je da *Kradljivac uspomena* proizvoljno skače iz godine u godinu, čineći od narativnog kontinuiteta nerazumni metež: ono što bi vani uspio urediti pokojni Alan J. Pakula, a doma Zoran Tadić, Vicko Ruić svodi tek na neku vrstu *digest*-reklame za istoimeni roman.

Jurica Pavičić u *Jutarnjem listu* ocjenjuje da Ruić naprosto nije profesionalno kompetentan razriješiti zadatak kao što je adaptacija knjige, napravivši najgore: pozamašni žanrovski roman briketirao je sto minuta tako da je sve htio utrpiti unutra, a rezultat je grozan.

Arsen Oremović u *Večernjem listu* sarkastično je primijetio da u filmsku terminologiju možemo uvesti novi naziv za žanr: politički enigmatski triler. Zahvaljujući u povijesti filma dosad neviđenom broju vremenskih i lokacijskih skokova, odgonetavanje *Kradljivca uspomena* isto je što i suočavanje sa svim tjednim zadacima u

enigmatskim izdanjima, a u filmu ne bi bilo moguće odgonetnuti tko koga, kako i zašto, čak ni nakon zajedničke istrage agenata SIS-a, MUP-a i SZUP-a, duhovito zaključuje Oremović.

Puno bolje nije prošao ni Ruićev prethodni film *Serafin, svjetioničarev sin* iz 2002., no o tome će biti više riječi u članku o najnegativnije ocijenjenim hrvatskim redateljima.

Među najnegativnije ocijenjenim hrvatskim filmovima slijedi film *Sjećanje na Georgiju* Jakova Sedlara iz 2002. Jakov Sedlar doživio je negativne kritike s filmom *Gospa* (1995.), ali osobito sa *Četveredom* (1999.) koji je filmska kritika smatrala najgorim hrvatskim filmom devedesetih. U novom filmu dvoma likovima Sedlar je udijelio imena kritičara koji su ga napadali (Ivan Starčević, Nenad Polimac, Jurica Pavičić i Miljenko Jergović), ali su film sasjekli i kritičari čija imena nije koristio. Zajedničko svim kritikama je da smatraju da film nije na profesionalnoj razini cjelovečernjeg igranog filma kakav bi trebao biti prikazan na Pulskom festivalu. Film je sniman na videu i potom (odlukom tadašnjeg ministra kulture Antuna Vujića) uz financijsku pomoć Ministarstva kulture prebačen na 35mm filmsku vrpcu, što je izazvalo buru u filmskoj javnosti i ostavke članova Vijeća za film pri Ministarstvu kulture.

Josip Jurčić u *Večernjem listu* naveo je da je osporavani redatelj uspio stvoriti istinski *trash*-uradak kojeg odlikuju gluma koja nije gluma i patetična redateljska rješenja, a film u cjelini je tehnički milijama udaljen od savršenosti i najčešće izgleda kao video-vježba.

Jurica Pavičić bio je brutalno oštar prema filmu, napisavši da je Sedlar transcendentirao vlastiti filmski idiotizam na višu,

smrtnicima nedostižnu razinu. Po njemu je *Georgia* istinski revolucionaran naslov koji dokida sve poetike škole i žanrova, ruši sva pravila montaže, dramaturgije ili naprosto dobrog ukusa, film u kojem su osnovna pravila o kameri, rampi i planu zbačena kao stoljetni jaram za nedovoljno odvažne.

Andrea Radak u *Slobodnoj Dalmaciji* navela je pak da su redateljeva kič estetika i infantilno rugalaštvo napokon dobili odgovarajući produkcijski okvir, i da je riječ o *de facto* snimci duodrame, s Borisom Miholjevićem i Almirom Osmanović u glavnim ulogama.

Treći film na listi kritički najnegativnije ocijenjenih filmova 21. stoljeća su *Svinjari* redatelja **Ivana Livakovića**. Livaković je još kao student režije bio hvaljen kao veliki talent i nada hrvatskog filma, njegovi kratki filmovi dobivali su nagrade i pohvale kritike, a neki su hvalili i njegov studentski dugometražni debi (u produkciji Akademije dramske umjetnosti) *Bitchville* koji nije selektiran u program Pulskog filmskog festivala. Njegov prvi film snimljen uz potporu HAVC-a, *Svinjari*, Jurica Pavičić je u Puli ocijenio kao smjesu turbofolk mjuzikla i satire na komercijalnu TV, film bez ikakve logičke i pripovjedne koherencije: kako se film u osnovi svodi na nizanje gegova - na koncu smo za skupe javne pare dobili ono što na Youtube drugi proizvode besplatno.

Jedinu pozitivnu kritiku napisao je Arsen Oremović u *Večernjem listu* prilikom pulske premijere, navodeći da ako je poruka da smo bombardirani bez trunke predaha i nemogućnosti uspostavljanja ikakvog suvislog emocionalnog odnosa, onda je ovaj zabavan, uvijek autentično uvrnut i iščašen ali povremeno i dramatičan (stvarni pokolj svinja) film u potpunosti uspio.

No, nakon kino-premijere Milena Zajović u *Večernjem listu*

ocijenila je da su *Svinjari* postali *trash* koji ismijavaju.

Deklarativno, film obrađuje fenomene medijskog senzacionalizma i konstantnog bombardiranja vijestima u kojem se i najozbiljnije, najbolnije teme trivijaliziraju, no u praksi, postao je točno ono protiv čega se bori: svodenjem bolnih tema na jeftinu geg-grotesku te repetitivnim bombardiranjem satiričnih prikaza seksa i nasilja, smatra Zajović.

Nenad Polimac je pak u svojoj kino-kritici filma u *Jutarnjem listu* ocijenio film kao negledljivu papazjaniju. *Svinjari* su po njemu naprosto diletantski film, vizualno ružan, prenatrpan i zamoran, čiji autor ne može napraviti ništa suvislo što traje više od dvadeset i nešto minuta.

Marko Njegić u *Slobodnoj Dalmaciji* naveo je da je u pitanju ambiciozno zamišljena, ali nekoherentna društvena satira, realizirana u formi labavo povezanih TV-skečeva, a ljudske karikature kojima *Svinjari* obiluju i krevelje se pred kamerama izazivaju iritaciju i odbijaju gledatelja od ionako odbojna filma na tankoj granici ruganja i glorificiranja.

Među najnegativnije ocijenjene hrvatske filmove prema kritikama u hrvatskom dnevnom tisku svakako treba ubrojiti filmove *Vjetar puše kako hoće* (2014.) Zdravka Mustaća, *Lavina* (2017.) Stanislava Tomića, *Lopovi prve klase* (2005.) i *Doktor ludosti* (2004.) Fadila Hadžića, *Pušća Bistra* (2005.) Filipa Šovagovića, *Simon čudotvorac* (2013.) Petra Oreškovića, *Svjetsko čudovište* (2003.) Gorana Rušinovića i *Slučajnu suputnicu* (2004.) Srećka Jurdane. O kritikama tih filmova bit će više riječi u narednim nastavcima feljtona.

Dvije trećine, tj. 8 od 12 najlošije ocijenjenih hrvatskih filmova pripada prvom desetljeću 21. stoljeća, iz čega se može izvesti zaključak da je broj loših filmova opadao i da drugo desetljeće 21. stoljeća predstavlja kvalitativni uspon ne samo po broju najbolje ocijenjenih filmova, nego i po (prema sudu kritičara dnevnog tiska) i manjem broju redateljskih promašaja.

Zlatko Vidačković, FILMOVI.hr, 2. prosinca 2020.

Napomena: Dopušteno je prenošenje sadržaja ovog feljtona uz objavu izvora i autora.